

Izhaja vsak dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Cene oglaševanja 16 stotink na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne odira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uradni list. Nefrankovane pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12

Iz ograde zbornice.

(Brzjavno poročilo.)

BUDIMPEŠTA 29. Predsednik Perczel je ob 10. in pol uri predpoludne otvoril sejo. Po predstavitvi zapisnika zadnje seje predlagal je poslanec Hella neko spremembo k istemu. Pred glasovanjem o tem predlogu je poslanec Ugron menil, da zbornica ni sklepna, vendar česar je predsednik preštel poslanice in konstatiral nesklepnost zbornice.

Seja je bila na to za četrt ure pretrgana in se je ob 11. uri zopet nadaljevala, na kar se je zapisnik overil. Predsedništvo je naprosilo zbornico za pooblaščenje, da sme cesarju ob novem letu častitati in izraziti mu udanost zbornice, v kar je zbornica tudi privolila.

Na to je zbornica nadaljevala razpravo o kontingentu novincev. Prvi je govoril poslanec Lovaszy. Po zvršetku njegovega govora odredjen je bil kratek odmor.

Poslanec Ugron je potem v daljšem govoru obsojal zadrževanje nadomestnih rezervistov v službovanju in označil tako postopanje kakor nepotrebno rekuturo. Na to se je govornik baval se zadajim Tiszovim govorom in dejal, da krona nima pravice potom izjav o svojem naziranju voditi ogrski državni zbor. Ogrska da bi morala energično nastopiti za samostojnost svoje zakonodaje. Vojska da je vedno spadala v območje državnega zbora in opozicija da se ne bo dala strašiti žuganjem. Z opozarjanjem na balkansko vprašanje da vinda ne bo imponirala opoziciji. Prva naloga Ogrske da bi morala biti ta, da v vsakem obziru izpopolni narodno državo, ker da zveza z Avstrijo ne more ostati večna.

Govoril je potem še posl. Szluha (član Szederkenyijeve skupine), čegar govor je trajal do 2¼ ure pop.

Po na to sledeči kratki razpravi bila je seja zaključena. Prihodnja seja bo jutri.

Položaj v vzhodni Aziji.

PARIZ 29. Iz Londona brzjavljajo tukajšnjim listom, da je več londonskih listov priobčilo sporočilo japonskega poslanstva, glasom katerega obsega zadnja ruska nota na kitajsko vlado sledeče pogoje: formalno pripoznanje neodvisnosti in nerazdeljivosti Koreje in Kitaja, jednako postopanje nasproti vsem narodom in vsprejem sistema odprte vrste Koreje in Kitaja, kakor tudi poseben dogovor glede Mandžurije.

LONDON 29. Glasom poročil v listih je bil včeraj japonski poslanik na ministerstvu za zunanje stvari, kjer je angleški vladi priobčil važna sporočila. »Morning post« opo-

reka vesti, da bi bila japonska vlada stavila kak rok za odgovor na njeno noto.

Tukajšnjim listom brzjavljajo iz Pekinga, da se je Juansikaj pogajal z japonskimi oblastmi glede prepuščenja orožja in streljiva v vrednosti enega milijona kron taelov. Japonska je izjavila, da ne more odstopiti Kitaju toliko orožja in streljiva, vendar česar se podkralj Juansikaj v tej zadevi bržkone obrne do evropskih tovarn.

PEKING 29. Podkralji treh osrednjih pokrajn poročajo, da je pripravljenih onih 90.000 mož, katere se izvečali inozemski častniki.

LONDON 29. »Daily Chronicle« doznaje, da je Japan kupil oni dve argentinski ladiji, kateri je ruska vlada hotela kupiti za neko neznatno ceno. »Daily Telegraph« doznaje, da Japan ne zahteva, naj bi se ruske čete pozvale iz Mandžurije, marveč, da zahteva odškodnino za slučaj, ako ne bi Rusija izvršila svoje obveze, da odpozove svoje čete iz Mandžurije.

Japonska zahteva nadalje, naj bi Rusija pripoznala Japonsko nadvlado nad Korejo. Kolikor je znano, ne stavi Japonska v svoji notri na Rusijo nikakih večjih zahtev.

VLADIVOSTOK 29. Kapitan in častniki japonskega skonerja, kateri je bil konec avgusta na Kamčatki zaplenjen, ker je bil zasačen na nezakonite trgovini z ribami, so bili od prizivnega sodišča spoznani krivim in obsojeni vsak na 50-dnevni zapor.

TOKIO 29. »Reuterjeva« pisarna javlja: Pozno sinoči se je objavila nujna naredba, katero je sklenila vlada in potrdil državni svet. V istej se vladi dovoljuje neomejen kredit v namene vojaške obrambe. Razuna te izdale so se še tri druge navedbe. Jedna istih stavlja železnico Seoul Fusan pod razsežno vladno nadzorstvo. Druga obsega reorganizacijo glavnega štabovega stana za slučaj vojne in tretja ustanovlja vojni svet. S temi naredbami so spopolnjene japonske priprave za slučajne dogodke.

Brzjavne vesti.

Sklep osrednjega državnega računa za leto 1903.

DUNAJ 29. Jutrajšja »Wiener Zeitung« priobči naredbo glede sestave sklepa osrednjega računa za 1903. in proračunski provizorij za prvo poluleto 1904., ker fin. zakon za 1904. ni bil sprejet in nedostaja tudi torej podlaga za sestavo sklepnega računa, moralo se je v ta namen preskrbeti s cesarsko naredbo potom naštetja stroškov in dohodkov, kakor se je to zgodilo leta 1898., 1899. in 1900.

sem opazal, da se bolezen hujša. — Vinko, seveda, se ni zavedal tega in ni mislil na to. — Trdil je vedno, da mu je že boljše, in je celo računat, da za božične praznike poprosi za dopust, da pojde obiskat mater in Mimico, češ, isti da ga željno pričakuje. — Ali črv je neizprosno izpodjedal dalje to mlado življenje.

Ko sem ga zopet obiskal teden dni pred Božičem, bi je že tudi sam obupan ter je izrazil bojazen, da ne bo mogel na dopust. Da, bolan sem, a ne upam si pisati ni materi ni Mimici. Tako mi je tožil žalostno. Takrat sem videl vnovič, kako je vzel sliko, ki ja je imel vedno v svoji miznici, in kako strastno je poljubljal vsako posebe. — »O da, da! ona me ljubi! Le pogledj zadnje njeno pismo! Podpisano je tudi od matere«, rekel je se slabim glasom, ponudivši mi listek.

Dne štiriindvajsetega decembra namenjen sem bil v rodbino nekega prijatelja obhajati sv. večer v ožjem prijateljskem krogu. — Poprej pa sem se odšel v vojaško bolnišnico obiskat Hinketa. — Ali kakšnega sem našel! Ni me več poznal, da-si me je motril z motnimi očesi. Dihal je težko in pretrgoma. — Strežaji so mi pravili, kako je v jutro milim glasom klical mater in Mi-

Na običajen način priključuje se ta sestava za l. 1903. finančni zakonski predlogi in se od iste razlikuje (izvzemši prehodnega zneska, ki tvori proračun melioracijskega fonda in spremembe nekaterih terminov glede porabe kreditov) le glede upoštevanja dodatnih kreditov, ki istotako niso bili od državnega zbora vsprejeti, tako, da znašajo končne številke skupnih stroškov v letu 1903 K 1.732.196.912, skupni dohodki pa K 1.732.199.883, prebitek pa znaša 2972 K.

Posebno je poudarjati okoliščino, da je v omenjeni sestavi dohodkov in stroškov v poglavju državni dolg, všteti tudi skupiček iz oddaje odplačevalne rente v znesku kron 25.395.891, ki je bil zapopaden v državnem proračunu. Da se prepreči nesporazumljenje, treba je poudarjati, da v tem nikakor ni smatrati samovoljenja odkupovalne rente s pomočjo § 14 od strani vlade. Treba je upoštevati, da ta postavka ni po svojem značaju nikako dovoljenje dohodkov in stroškov, marveč le računski pripomoček, da se vsvari formalna podlaga za sestavo sklepa osrednjega računa.

Ustavno meritorno dovoljenje dohodkov in stroškov pa je zapopadeno v proračunskih provizorijih za obe polovici leta 1903. V teh pa ni pooblaščenja glede odplačevalne rente in finančna uprava tudi faktično ni oddala odplačevalne rente za l. 1903.

Pogajanja glede trgovinskih pogodb.

RIM 29. Glasom »Tribune« dospejo dne 1. januarja nemški odposlanci za pogajanja glede trgovinske pogodbe med Italijo in Nemčijo. Isti da so dobro razpoloženi za sklenjenje pogodbe. Potem se zaprično pogajanja za trgovinsko pogodbo se Švico. V tem pogledu vršilo se je dopisovanje na podlagi katerega je možno sklepati da pride tudi do trgovinske pogodbe med Italijo in Švico.

Ustaja na otoku S. Domingo.

S. DOMINGO 29. V S. Jago ustanovila se je provizorična vlada pod predsedništvom Jimenesom. Ista ima v svoji oblasti ves severni del otoka. V ustaški pokrajini Azua ustanovila se je druga provizorična vlada pod predsedništvom Pelletiersa.

Pogodba glede mirovnega sodišča med Italijo in Francijo.

PARIZ 29. V današnji seji ministrskega sveta poročal je minister za zunanje stvari Deleas, da je podpis pogodbe glede mirovnega sodišča med Italijo in Francijo napravil ugoden utis toliko Italiji kolikor Franciji.

PARIZ 29. Zbornica je v današnji predpoludanski seji na zahtevo pravosodnega ministra Walleja s 381 proti 131 glasom odklonila od poslanca Gauchierja predlagano

micó ter zatrljal opetovano, da ona ga ljubi. — Še en pogled in ločil sem se z mokrim očesom od prijatelja na... smrtni postelji... Dve uri pozneje je bil nesrečni mladenič rešen zemeljskih boli in rešen zemskih spon; duh njegov pa je splaval v večnost. In nesrečni materi je še isti večer brzjav sporočil grozno novico. — — —

Sv. Štefana, 26. decembra 1896., bil je lep, prijeten zimski dan. Po ulicah je bilo vse zelo živahno. Vse je tekalo križem in tramoma so Tržačanje hiteli v okolico na čašo »Jobrega«. Okoli treh popoldne pa se je po ulici »Torrente« premikal mrtvaški spreved z vojaško godbo, svirajočo žalostinke na čelu. Pred krsto je stopala umerjenih korakov četa vajakov, za krsto pa so stopali častniki in podčastniki. Pred »Volto di Chiozza« bilo je polno občinstva, a na oknih palač je slonela gospoda, poslušujoča godbo in gledajoča trdo stopajoče vojake. Ali za staro ženo, kateri sa je na licu čitala neizmerna žalost in ki je, podobno mrtvaški senoci, spremljala ljubljene sinu, svojega edince, na zadnji poti — zanjo se ni menilo zijačasto občinstvo. Da bi umelo srčno bôl stare žene, ki je izgubila ravnokar svoje vse, zadnjo oporo in tolažbo — za to nima

spremembo k načrtu glede pomiloščenja oseb obsojenih od državnega sodišča ter je tozadevno predlogo vsprejela v jednostavnem glasovanju.

Iz romunskega parlamenta.

BUKAREŠTA 29. Senat je z 58 proti 6 glasom sprejel adresu.

Ministerski predsednik Sturdea je zavržal konservativno kritiko politike liberalne stranke in je na podlagi števil dokazal, da so liberalne vlade v zadnjih 16 letih izkazale 7 prebitkov v znesku 83 in pol milijona K in le en primanjkljaj 6 in pol milijona K, med tem, ko so konservativne vlade dosegle 5 prebitkov v znesku 45 milijonov kron in 4 primanjkljaje v znesku 89 in pol milijona kron.

Kar se tiče Romunov v Macedoniji izjavil je ministerski predsednik, da se je njih položaj vlad prijateljske akcije turške vlade zboljšal. Z ozirom na sleparstva o srečkanju romunske rente je izjavil govornik, da je vlada storila svojo dolžnost in krivce izročila sodišču.

Slovenskemn dijaštvu, oziroma učiteljstvu!

(Spisal Adolf Ribnikar.)

(Dalje.)

Na Danskem se ljudje še najraje uče pisati, računati, pravopisja, nemščine pa angleščine. Ali tudi za druge predmete se oglašajo pogostoma. Tako so si n. pr. slikarski pomočniki želeli pouka o kemiji barv in pripetilo se je že, da je naenkrat prosilo več nego 50 oseb, možkih in ženskih, ki so se hotele učiti portugalski, da bi se lažje preselili v južno Ameriko. Oglašila se je dalje skupina, ki bi se rada učila meriti in računati večje zemeljske površine. V vseh slučajih se je dijaštvo oziralo na potrebe in želje učencev ter jim ustrezalo po najboljših močeh. Peke n. pr. so poučevali popoldne, ker zvečer isti nimajo časa; posle pa navadno pozno po noči.

Pouk je vseskozi praktičen, kar nam osvetljuje poročilo, ki je je »Studentersamfundet« doposlal shodu nordskih akademikov v Kristjanijo. Mej drugim pravi: »Ogljarji se hočejo učiti angleški, da bi mogli v luki govoriti z mornarji; šivilje nemški, da bi čitale nemške strokovne liste. Rokodelci iščejo pouka v tujih jezikih, da bi potovali v Ameriko. Tu pa tam se uče n. pr. stariši česa 1) zato, da bi nadzorovali naloge svojih otrok. Veliko se jih uči knjigovodstva, da se na to bolje spoznava v dohodkih in izdatkih. Sleherni delavce se uči računstva, da bi ga ne mogli osepārati delodajalec ali izplačnik koncem tedna. V sirotišnici pa se

ljudstvo ne zmisla ne srea. Ali tudi ona ni videla nikogar! Samo srpo je zrla na voz, kjer je ležala krsta. — Ko so pa nje edini up polegali v bladni grob, zgrudila se je uboga ženica, in še le na rešilni postaji, so jo pripravili zopet k zavestiv nje nesrečo....

In Mimica, o kateri je vedno trdil, da ga ljubi, je tudi stopala ob strani nesrečne žene, ter je se svojima lepima očescema — zvedavo motrila svetle vojaške uniforme....

Bilo je kaki dve in pol leti po gorjem dogodku, ko sem zopet spremljal nekega tovariša svojega na oni kraj »kjer strasti ne buči vihar«. — Ločivši se od svežega groba običalo mi je oko na lesenem križu, zasajenem na zanemarjeni gomili. — Pogledal sem od bližje in čital že na pol izprano ime »Vinko Dobravec«. — Ob grobu so bili še ostanki posušenih cvetic. — Ker me je stvar zanimala, povprašal sem čuvaja, kedo je sadil cvetice in postavil križ na gomilo? Čuvaj mi je odgovoril, da je bila pred kakima dvema letoma neka na pol blazna stara ženaka z mlado devojko na tem-le grobu. Dali da sti postaviti leseni križ in zasadili cvetlice. — »Ženica se mi je zelo smilila,

PODLISTEK.

Da, da! Ona me ljubi!

(Črtica iz vojaškega življenja. — Piše: I. Keve. (Zvršetek.)

Sredi septembra 1896. bile so na Ogrskem velike vojaške vaje, katerih se je udeležil tudi naš polk. — Kedor je sodeloval na teh vajah, on ve kaj povedati o trpljenju, ki ga je moralo prestajati tiste dni udeleženo vojaštvo. Šest dni je deževalo neprenehoma. Vsi smo bili premočeni do kože. — Prenočevalo se je večinoma pod milim nebom in v mokri obleki. — Čestokrat je bil bil »alarm« že ob dveh, treh zjutraj. Ob desetih zvečer sa le je vojak odložil s hrbita puško in premočeni telešnjak. — Brez jedi in pijače sa je marširalo in begalo po ogrskih gozdovih. Niti za drag denar nisi mogel dobiti ničesar. Je-li čudla, ako si je v takih razmerah marsikdo prinesel v domovino v prsih črva, ki mu je izpodjedal življenje? Meji onim nesrečnikom bil je tudi Hinko Dobravec. Na vajah se je bil hudo prehladil in povrnavši se v garnizijo prišel je bolehati in pokašljevati. — »Vojak. Obi zdravnik poslal v vojaško bolnišnico. Obi kal sem ga večkrat, ali ob vsakem obisku

hoče učiti 68-letna žena pisati, da bi mogla sama čitati pisma svojih otrok.

Sadovi poljudnega dela se ne morejo direktno kontrolirati. Da je vseh velikanski, kaže že sama bolj in bolj rastoča udeležba delavstva in njihova vedno večja inteligence. Leta 1895/96 jih ni bilo nič manj nego 1940, med njimi 580 žensk.

Dijaštvo pa ne skrbi samo za izobrazbo, ampak prihaja na pomoč tudi v pravnih vprašanjih. V istem oddelku sodeluje 52 starejših pravnikov, 22 dijakov in 6 dam; vsak večer posluje 6 pravnikov v nalašč v to odmenjenem oddelku. Poleg tega, da izdaja poljudne brošure, deluje poljudno tudi s tem, da vodi ljudstvo po muzejih in prireja poljudne gledališke predstave in koncerte.

Norveško dijaštvo je takoj začelo posnemati danske tovariše. Dijaki upalskega vseučilišča so namreč ustanovili dve društvi »Heindale« in »Verdandi«, katerih člani so predavali in predavajo v Upsali pa v okolici. Društvo izdaja cenene ljudske knjižnice.

Na Norveškem je tudi ljudsko-šolsko učiteljstvo kaj marljivo poljudno delavno. O počitnicah prireajo zanje v to svrhu vseučiliški profesorji učne tečaje, katerih se udeležujejo polnoštevilo. Leta 1893 n. pr. so otvorili počitniški tečaj v Lundu. Udeležilo se ga je nič manj nego 370 ljudi, mej njimi skoraj sami ljudski učitelji, učiteljice in le par zdravnikov, dva trgovca in en kmetovalec. Tečaj je trajal s predavanji vred 12 dni in je stal 10 kron.

Na Francoskem so ustanovili dijaško društvo z namenom, da po okolih vseučiliščih mest prireja večerna predavanja in tako združuje svet znanosti z delavskima svetom (entre le monde du savoir et le monde du travail manuel). Take organizacije obstajajo v Lyonu in Montpellieru. Podpirajo jih visokošolski profesorji, ki večkrat pomagajo predavati. Francoska knjiga piše o dijaštvu tako-le: »Prejane časa so bili naši dijaki, osobito Parižani, kaj posebno priljubljeni med narodom. Bavili so se takrat veliko s politiko... Zidali so barikade in dijaki, osobito politehniki, so bili na njihovi strani. Danes delajo kaj boljsega. Čutijo čas, da zapuščajo knjižnice in spekulativne študije; čas je, da zahajajo na javne trge, ne da bi se bojevali, marveč za to, da to, kar znajo, pripovedujejo dragim in jim zasajajo mir v srce.«

(Pride še.)

Pismo iz Zagreba.

Prišel sem zopet enkrat v Zagreb in veseli me, da sem prišel. Ne veseli me samo zato, ker sem se sestal zopet enkrat s stari prijatelji, s katerimi že dolgo nisem govoril in na katere sem bil že skoro pozabil, ampak veseli me, ker sem videl, da Hrvatje sedaj v resnici napredujejo v političnem zavedanju. Mladi patrijotje uporabljajo v Božičnem času vse svoje sile za obveščanje zapuščenega, obubožanega in nesrečnega svojega naroda. Širom Hrvatske se ponavljajo shodi, ki so izborna politična šola za narod. Hrvatski buditelji tekajo iz enega kraja v drugi na take shode. Narod pričakuje te svoje učitelje z radostjo in se vedno polnoštevilo udeležuje shodov, kjer dobiva pouka, kako bi se mogla domovina povzdigniti, se je nadaljeval čuvaj. »nekaj časa je jokala, ležeča na grobu, nakrat pa se je začela smejati na ves glas. — Smatral sem jo za blazno, ubogo revico. — Od tedaj jo nisem videl več.«

Ko sem bil lani nekaj dni na dopustu vozil sem se s kolesom po deželi ter došel neki večer v rojstni kraj Hinkotov. — In tedaj sem čul v tragični smrti na pol blazne ženske Dobravčeve. — Šla je v gojzd, zatrjevala, da jo tam čakata sin in mož. Ker je ni hotelo biti nazaj, šli so jo iskat in dobili so jo na pol zmazlo. — Čez par dni potem je nezavestna izdihnila svojo dušo. — Ono deklico, ki je bila na pogrebu, sem tudi videl. — Vedla se je zelo veselo. Bil je ravno ples in zabavala se je izvrstno. Ker me je nekoliko zanimalo, vprašal sem enega kmečkih fantov, kako se jej godi? »Dobro! mi je odgovoril, o o pustu, pravijo, se poročijo. — In Hinkotov grob je seveda ostal pozabljen, zapuščen, mislil sem si, ko je fant dovršil svoje pripovedovanje.

Da, da! ona ljubi — živega! — Saj taka ljubezen je dandanes moderna in mrtvi so zadovoljni, da počivajo v miru.

rešiti iz tujih krempljev in postati svobodna, da bi Hrvat s ponosom hodil po svobodni svoji domovini! Ne kakor suženj, kakor je hodil do sedaj, ampak kakor gospodar, katerega mora tujec spoštovati!

Nova, zdrava sapa je jela vesti na Hrvatskem in nadejati se je, da ta sapa odpihne iz narodovega življenja javne in skrite madjarone. Zelo nevarni so bili za Hrvate ti skriti madjaroni, ki so delali vsopredno z javnimi madjaroni, ali pod firmo največih rodoљubov. Sedaj pa so ti skriti madjaroni jeli propadati, ker Hrvatje uvidevajo, da jim Židje ne želijo dobrega. Sestal sem se to pot z nekaterimi nekdanjimi znanci, ki so bili navdušeni Frankovei, a sedaj ga preklinjajo. In takih ljudi ni malo, njihove vrste se množijo in s tem se jači nova, sveža sapa, ki je začela vesti po Hrvatski.

Vem, da zanima Slovence tudi akoja za zblizanje Hrvatov in Srbov, saj Slovenci ste vedno opozarjali na pogubnost te nenaravne borbe. Moram reči, da se je v zadnjem času veliko storilo tudi v tem obziru. V mojem rodnem mestu žive sedaj v brateki ljubezni Hrvatje in Srbi, Židje skušajo sicer, kako bi kalili to ponovljeno ljubav, ker ne morejo živeti brez zdražbe. Teda zavedni ljudje se ne dajo voditi za nos od krivonosih in njihovih najemnikov. V samem Zagrebu, kjer imajo Frankovei največ svojo moč, gre v tem oziru veliko na boljše. Klaka »štistih«, naravno, besni, ali ne pomaga jej, ker Hrvatje se ne dajejo več zamamljati od blestečih fraz, oni hočejo — dela!

Tako pričakujemo novega leta, polni zaupanja v lastno moč in pomoč naših slovanskih bratov, a v prvi vrsti na pomoč Srbov in moralno pomoč Slovencev, ki so nam bili vsikdar pravi bratje in so nam vedno zvesto stali ob strani v težki naši borbi.

Realist.

Položaj v Srbiji. — Srbije vnanji odnošaji. — Razmerje med Srbi in Bolgari. — Razmerje med Srbi in Hrvatji.

Jeden sourednikov zagrebskega »Novega Srbobrana« se je bil podal navlašč v Beligrad, da se uveri na licu mesta o sedanjih odnošajih v Srbiji. Celotna njegova sodba, ki jo pričbuje v rečenem zagrebskem listu, je izražena v tej-le izjavi, napisani takoj uvo doma: »Slika, ki jo je dobil po razgovoru s posameznimi osebami o odnošajih v Srbiji, tudi če ni v celoti taka, kakoršne bi želel oduševljen in iskren prijatelj svobodne srbske države na slovanskem jugu, ali absolutno ni taka, kakor jo dan na dan predstavlja svetu nasproti Srbiji neprijateljski razpoloženje tuje novinstvo. Kdor ima pred očmi težavni vnanji položaj kraljevine, v kateri se bore neprestano tuji uplivi, ki pa so tudi med seboj naspravljeni in izključljivi, ta umeje, zakaj ni slika današnje kraljevine v celoti rožnata. Ali vendar, ko je človek prišel preko Save pri Belogradu, vidi tamošnje odnošaje in čuje mišljenja politični iskrenih ljudi, se mora kar čudom čuditi, kako daleč more iti zavijanje glede prilik v kraljevini Srbiji.«

Sotrudnik »Srbobrana« je bil vsprejet tudi od srbskega ministra za vnanje stvari, Nikolića. Iz razgovora obeh mož naj povdarimo nekatere najbolj zanimive momente.

Ozirom na dogodek od 11. junija, ta »krvavi akt«, je izjavil minister, da je bila to revolucija, do katere je moralo priti neizogibno. Človek mora obžalovati prelivanje krvi, ali vsega tega dogodka ni smeti gledati samo z ene strani, ker je to pogrešeno stališče in se prihaja do krivih zaključkov; pustivši na strani jedro, vidimo le podrejene stvari. Oni, ki se zgražajo na tem dogodku, se ne ozirajo na dobro, ki je je donesle Srbiji dogodek od 11. junija. Oni ne vidijo svečanega priznanja ustavnih pravic, svobode, in vsega, kar izvira iz tega. Ako se stavi vse to na eno stran tehtnice, na drugo pa vse tisto, kar povdarjajo oni, bo ono prvo gotovo težje. V ostalem pa je o aličnih dogodkih med drugimi narodi nepristranska zgodovina izrekla svojo sodbo. Drugačna ne more biti ta sodba tudi o dogodku od 11. junija.

Povprašan po odnošajih Srbije do družin sil, izlasti do Rusije in Avstro-Ograke, je odgovoril minister, da so ti odnošaji povsem dobri. Ali on ve tudi to, da srbska vlada mora biti vsikdar samostalna v svojem delu, ako hoče koristiti svoji deželi in čuvati nje interes in dostojanstvo. Avstro-ograki odpotlanec je odšel iz Belegreda na kratek dopust, ali ob enem je srbska vlada prejela tudi taka zagotovila, da ta odhod ni absolutno v ni-

kaki zvezi z onim, kar se mu pridodaje od nekih strani. Kar se dostaje odnošaje do Rusije, je opozarjal minister na dejstvo, da se je ruski poslanik v Carigradu ravno kar zavzel za to, da se imenovanje novega mitropolit v Skoplju izvrši po želji Srbije. Mi smo hvaležni — je povdaril minister — na tem aktu nasproti Srbiji in vsikdar hočemo imeti pred očmi devizo: Slovanstvo in — Rusija.

Glede na odnošaje na Balkanu je priznal minister, da so motni. Srbija bi pazila na besedo veseli, ki so zainteresovane na Balkanu, ali pripravljena hoče biti, da jo dogodki ne pretečejo, kajti ugodni politični momenti se pripravljajo le redkokedaj. Sporazumljenja med srbsko in bolgarsko vlado ni nikakega; uverja pa, da so odnošaji med Srbi in Bolgari jako dobri in če bo to potrebno, prinese čas sam tudi tormalno sporazumljenje. Interesi napredka in bodočnosti dveh svobodnih slovanskih držav zahtevajo kategorično, da ena drži z drugo.

Konečno se je zasnel razgovor na medsebojno razmerje med Srbi in Hrvatji na Hrvatskem in v Dalmaciji. Minister je pokazal zanimanje in tudi poznavanje razmer in se je jako radujeta na najnovejših porjavah v političnem življenju Srbov in Hrvatov. Edino le »v skupnem delu in bratekem sporazumljenju vidi on garancijo za napredek in boljo bodočnost obeh plemen istega naroda«.

Dogodki na Balkanu.

Njeg. turško veličanstvo sultan v Carigradu ostaja nepremično zvest taktiki svoji in svojih prednikov, kadar-koli so evropske vlade pritiskale, da bi se žalostna usoda turških krščanov vsaj nekoliko ublažila. Turške vlade ne odklanjajo nikdar odkrito in direktno zahtev Evrope, ali neprestano iščejo pretevez, da vendar le dosežajo, kar hočejo doseči, to je, da se nič ne sdogodi za zboljšanje položaja krščanskega prebivalstva v vilajetih. Sedaj n. pr. je turška vlada iztaknila prepis, kdo bodi poveljnik orožništva za uvajanje reform. Avstro-Ograki in Rusija zahtevati, naj se imenuje eden italijanskih generalov, sultan in njegovi svetovalci pa se odločno upirajo tej zahtevi. Radi tega sta poslanika obeh vlasti zagrozila, da hočeta na svojo roko urediti stvar. Tudi stvar instrukcij turškemu generalnemu inspektorju Hilmi-paši za uvajanje reform noče z mesta. Na vsem se vidi, kako je oblastnikom v Carigradu ta jedina skrb, da zavlaščujejo stvar, da pridobivajo časa. Vesti iz Carigrada zatrjajo, da se to pot vlasti ne bodo puščale voditi za nos od slavne porte in da so odločene za energičen nastop, ako Turčija skoro ne ugodí njihovim zahtevam. Mi pa pravimo, da do takega energičnega nastopa bi bilo že moralo priti, da se enkrat odpravi stanje, ki je v sramoto za človeško civilizacijo in za princip humanitete.

Dnevne novice.

Premeščenje v sodni službi. Više deželno sodišče je dovolilo c. k. kancelistu Nataliju Sadiću zaproseno premeščenje iz Pazina v Pulj.

Animozne bedastoče in kroatofobija »Piccola«. Predvečerašnji »Piccolo della Sera« prinaša v rubriki »La vita del giorno« med drugim tudi člašč o nekem makedonskem dobrovoljcu, kateri da je imel v Pragi predavanje o letošnjem makedonskem ustanku. Na zvršetku tega članka trdi, zlobno — kakor morejo to storiti le demoralizirani in bekdasti Židje, kakoršen je uprav on —, da je dotični makedonski dobrovoljec bil hrvatski čevljar in da ga je policija zaprla zato, ker je ukradel eno suknjo.

V št. 354 od 27. t. m. lista »Ostdeutsche Rundschau« nahajamo ta isti člašč »Piccolov«, katerega je on ponatisnil, a ga je popred pretvoril po svojem židovskem kopitu. »Ostdeutsche Rundschau«, katera je vsakako o stvari boljše informirana, nego-li zlobni židovšč »Piccolo«, pripoveduje v svojem članku »Auch ein Makedonier«, da je dotični človek, ki se je izdal za makedonskega dobrovoljca in ki je bil zaprt, pristojen v občino Prosnice na Moravskem in da mu je ime Anton Vimola!!

Na tem izgledu vidimo, kako daleč seza kroatofobija »Piccola«. Celo ljudi iz Moravske, ako so storili kaj grdega, predstavljajo za Hrvate, samo da podžga mržnjo v italijanskem ljudstvu proti našemu plemenu. V te namene kar falzificira, kar je čital kje drugje.

To je infernalno početje. Tako zastrupljenje medsebojnega življenja je zločinsko!

»Piccolo« ova 23-letnica. Včerajšnji »Piccolo« nas je opozoril, da praznuje svojo 23 letnico. Včeraj je minolo 23 let, odkar je izšla prva številka tega... tega... lista. »Piccolo« se baha se svojim razvojem in napredkom in svojimi velikimi vpehi. Prav ima, dosegel je res mnogo... praveč. Dosegel je za-se! V to pa treba železno-nesramnega čela, ako se hoče ta vseh »Piccolov« gospodarja identifikovati z javnim interesom. »Piccolo« je ustvarila grda spekulacija na zle instinkte in se je izborno sponesla za finance... lastnika »Piccolovega«! Ves ta čas, odkar izhaja ta list, je bila za Trst doba degeneracije, demoralizacije, ubijanja javne morale, podžiganja strasti, netenja sovražstva in zastrupljanja razmer med obema narodnostima. Zato je bil dan, ko je izšla prva številka tega lista, pravi dan nesreče za razmere v naši tržaški pokrajini. Višek židovske brezobraznosti je torej, ako »Piccolo« insinuiral tržaškemu prebivalstvu, naj se raduje najim ob tem jubileju... javnega zastrupljanja!

Okrajna blagajna v — škripel! Tukajšnja okrajna blagajna, katero sedaj nadzoruje in upravlja slavní mestni magistrat, ker je prejšnje avtonomno vodstvo šele slabo gospodarilo z denarjem členov — je pod novim vodstvom še le prav zašla v denarne stiske in mora, ako noče propasti, povišati tedenske prispevke vsem svojim členom. Povišek bo znašal — za sedaj — 4% in bodo plačevali: najnižja vrsta po 24 st. na teden, druga 48 st., tretja 72 st., četrta 93 st. in peta 96 st.

Vsa ta povišanja pa ne bodo pomagala, ako se ne prevstoji vsa uprava, ki požira ogromnih svot na leto.

Zraven predrage uprave, treba tudi, da člani opuste vsako nepotrebno izrabljanje fondov blagajne. Še le potem, ako se to zgodi, bo možno, zaustaviti nadaljno viševanje tedenskih prispevkov.

Ako pa ostane v okrajni blagajni vse pri starem, bo morala ista višati in višati tedenske prispevke, a jih ne zviša nikdar toliko, da bi mogla pokrivati stroške za simulante, pa za preluksurizirano svojo upravo in pa za pojedže iz Italije, katere jemlje v svojo zaščito, da jim nikdo ne more očitati, da so brez dela in da jih oblast — to je glavno — ne more izgnati.

Ako morejo izhajati privatna podporna društva, kakor n. pr. naše »Delavsko podp. društvo« in »Tržaško podp. in bralno društvo«, da si člani teh dveh društev plačujejo le po 60 stot. na teden in prejemaajo za to v slučaju bolezni 2 K dnevno, bi morala okr. blagajna, v kateri so zavarovanci plačevali doslej po 81 stotink za 2 K dnevne podpore v slučaju bolezni — izhajati še mnogo lažlje.

Naši dve društvi imati v letošnjem letu nenavadno veliko bolnikov, a sti vendar izišli brez primanjkljajev. Ali njihovo gospodarstvo je pametno, racionalno. Res je, da imati ti dve društvi lepo število starejših členov, to je takih, ki so se upisali v ta namen, da bodo prejimali podporo le v slučajih resnične nesposobnosti za delo in ne z namenom — kakor delajo dandanes mnogi — da se čim več možno okoriščajo na škodo društva.

To bi se moralo zabraniti! Pišejo nam: Predsinoči se je zastrupil 32 letni natak Ivan Gajšek. Zastrupljenega je dal Treves prenesti v svoj zavod in ga je tam skušal rešiti. Ker se mu pa to ni posrečilo, je pozval zdravnika. Ali bilo je — že prepozno. Mi nikakor nismo nasprotni Trevesu in njegovemu zavedu, nasprotno: mi priznavamo, da je delovanje Trevesovo res človekoljubno. Menimo pa, da v slučajih zastrupljenja s karbolom (česar ni težko konstatirati, ker zastrupljenec smrdi) ne bi smel Treves voziti oziroma nositi bolnikov na svoj dom, ampak naj bi iste nemudoma odpravljali na eno zdravniških postaj, ali pa v bolnišnico.

Nesrečni Gajšek je umrl, ker je bilo že prepozno, ko mu je zdravnik hotel izprati želodec. A da je bilo prepozno, je kriv oni, ki je pokojnika skušal rešiti, da si nima za to potrebnih priprav!

Trevesovemu humanitarnemu zavodu naj bi se torej dala natančna navodila, kako mu je postopati v slučajih zastrupljenja in mi smo gotovi, da bo Treves koristil človečanstvu že s tem, da bo take nesrečnike nemudoma odpravljaj v roke — zdravnikom.

Kranjsko učiteljstvo je priredilo minolo nedeljo protesten shod v »mestnem domu« v Ljubljani. Na shod je došlo kakih

Užgani znak na zamašku

v varstvo	MATTONIJA
proti	Giesshübler
ponarejanju	Sauerbrunn.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

GRLOBOL, KAŠELJ, NAHOD, UPADAJE GLASU, KATAR itd. ozdravite z večkrat odlikovanimi

Pastiglie Prendini.

Nad 40 leten uspeh.

Izdeluje P. Prendini, lekarničar v Trstu. Neobhodno potrebne za govornike, pevce itd.

Varovati se pred ponarejanji ter zahtevati vedno „Pastiglie Prendini“ koje se prodajajo v lekarni Prendini in v vseh boljših lekarnah vsake dežele.

Urar F. Pertot Trst ulica della Poste 3, vogal ul. Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

M. SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.
(Vogal ul. Torrence.)

Zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. Veliki izbor snovij za obleke, ki se po mer izgotovijo v lastni krojašnici.

Bogat izbor površnikov, sukenj, havelokov po jako nizki ceni.

PODRUŽNICA:

„ALLA CITTA DI LONDRA“
ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

Zaloga glinastih pečij

v različnih velikostih načrtih in barvah ter raznovrstnih plošč za prevlečenje štedilnih ognjišč iz ene prvih čaških tovarn. Zelo trpežno blago, cene zmerno. Postavljajo se tudi štedilna ognjišča in sprejemajo vsakovrstne poprave.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporočamo se najtopljeje.

PETER VERČON

TRST. — Ulica Chiozza št. 14.
(skozni dvorišče).

Najboljši in najpopolnejši glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke (tudi na deželo) neposredno tova narju

HENRIK BREMITZ-u

c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov) v TRSTU, Borzni trg št. 9.
Sevotom carstava v Parizu 1903. najvišje odlikovanje Avstro-Ogerske za glasovirje.

Sveže maslo in kokoši.

Podpisani prodaja pristno Štajarsko sveže maslo in kokoši po najnižjih cenah.

Ivan Suban, trgovec

ulica Chiozza 33 ogel ulica Bacchi.

Skoro v vseh krajih države

poznana zaloga šivalnih strojev

M. RUNDBAKIN, Dunaj, IX., Berggasse 3, ki pošilja šivalne stroje mnogim društvom, c. kr. vojnemu, ima v zalogi nove šivalne stroje, ki ne povzročajo nikakega šumenja ter se enjimi lahko dela.

Ti stroji so jako elegantni in opremljeni z vso potrebno opremo. Družinski Singerjev šivalni stroj za goniti z nogami in s pokrovom K 50.—, Singer »Ringschiff« s pokrovom K 78.—, K tem strojem priložna priprava za pletenje K 4.—, Veliki »Ringschiff« za krojače in vojaštvo K 95.—, Central Bobbin z krasnim pokrovom K 90.—.

Pošiljanje na 5 letno jamstvo po poštnem povzetju, ali predplačilu K 15.— ter ostane tudi na povzetje.

Zalog prost.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premočnine pri požarnih škodah po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obnove in druge namene.

Zlata DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priporočam svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlatnine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejemam vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur. Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerno.

Za praznike!

Najboljše obuvalo

po najugodnejših cenah se dobiva le v čevljarnici

Julij Romanelli

TRST — Corso št. 12 — TRST

Veliki izbor angleških čevljev za moške od gld. 3.10 naprej rum. „ „ „ 3.30 „

Specijaliteta obuvaj za dečke.

Za praznike!

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem

Odlikovana v tovarna za čopiče in ščetke

Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diplomo.

IVAN ANGELI

ulica Canale št. 5. (nasproti cerkve sv. Antona novega.)

Edini specijalisti za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specijaliteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zamenja moja trdva s konkurenti jednakega imena.

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladničarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

Kašelj - Katari

Dobroznane katramnate paštilije Ravasini, koje se izdelujejo z izvlečkom kemično čistega norveškega katrama, imajo rane na sebi že medicinsko moč, dobro zdravijo vsakovrsten kašelj, vse bolezni dihalnega organa ter zlasti odpravijo katere, bronhijalne, želodčne in črevesne zasklizenja.

Ena škatljica z navodilom 80 stot. Zahtevati je le paštilije z vzganim imenom „Ravasini“ ter zavračati vsakovrstna ponarejanja. Po pošti pošilja proti povzetju najmanj 3 škatljice.

Glavna zaloga: Lekarna Ravasini v Trstu.

Vdobivaju se v TRSTU v lekarnah: Antonazzo Skedenj, Biasoletto Ponterosso, Gmeiner ulica Giulia, Jeroniti ul. Caserma, de Leitenburg pri javnem vrtu Leitenburg trg S. Giovanni, Piccola Barr. vecchia, Serravallo ul. Pesce, Suttina Corso, Vidali & Vardabasso pri sv. Antonu nov.; v GORICI: Cristofaletti in Pontoni; na REKI: Prodani in Schindler, in v glavnih lekarnah v Avstro-Ogerskej.

Zaloga obuvala.

Piazza Nuova št. 1.

— TRST —

Velika zaloga vsakovrstnega usnja najboljših tu- in inozemskih tovarn.

Tovarna nadplato ter vseh predmetov te stroke.

Ugodne cene.

M. MADRIZ

Zaloga obuvala.

Via delle Poste št. 3.

— TRST —

TRST. — Via Giacinto Gallina št. 6. — TRST
Pozor!

Prodajam po jako nizkih cenah specijalno-jedilno blago iz prvih tovarn in sicer liрске testenine **Znideršič & Valenčič**, nadalje napolitanske in tržaške testenine prve vrste in vsake velikosti, s točno postrežbo na dom. Na deželo pošiljam po poštnem povzetju od 5 klg. naprej.

Proti takojšnemu plačilu 2% odbitek. Priporočam se udani

Josip Luin.

TRST. — Via Giacinto Gallina št. 6. — TRST.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla Città di Trieste“

trdke

EDVARD KALASCH

Via Torrence št. 40

nasproti gledališču „GOLDONI“

s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIKI IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri. Avtorizovana krojačnica.

Andemo de Franz.

V dobroznani gostilni »Andemo de Franz« v ulici Geppa št. 16.

se toči:

fino vipavsko belo	po 40 avč.
za ta dom	36
istrski teran I. vrste	36
za na dom	32
na 10 litrov	28
dalmatinsko I. vrste	36
za na dom	32
na 10 litrov	28

Priporočam se krčmarjem in trgovcem za prodajo na debelo, slavnemu občinstvu pa za mnogobrojni obisk. Na razpolago so vedno topla in mrzla jedila. Krčma je odprta vsak večer do polnoči.

Udani

Josip Furlan, krčmar.

Zaradi odhoda iz Trsta se prodaja

po jako nizki ceni dve slovenski krčmi ter zalogo dalmatinskega in istrskega vin.

Pojasnila daje Anton Sorli Trgovinska kavarna v Trstu.

Anton Skerl

mehanik

Piazza delle Legna 10. (hiša Caccia).

Gramofoni, fonografi, plošče in cilindri za godbo v velikem izboru.

Internacionalna godba in petje.

Vse po cenah, da se ni bati konkurence.

Specijaliteta:

Priprave za točenje piva.

NB. V olajšanje nakupovanja se prodajo vsi predmeti tudi na mesečne obroke.

Promet s čeki in nakaznicami.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačan. akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obveznic, sreč, delnic, valut, novcev in deviz. Promete izdaja k vsakemu šrobanju.

Špitalske ulice št. 2.

Zarumenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške žensitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menio.

Daje prodajne na vred. papirje.

Zavaruje sročke proti kurzni izgubi

Bor za naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne obveznice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.